

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (névmásítás; kinevezések; n. szebeni orsz. ülések; villongás a franciaia s oláh kormány közt Bukarestben; Temesvárott, Pancsován, Oraviczán s ó-Orsován földrengés; a bajai jótékony asszonyegyesület tánczvigalma; debreczeni vásár; m. nemzeti Akad.; kisdédóvó Intézet; előléptetések a cs. kir. hadseregnél; különféle; s. a. t.; kam. tud. s. a. t.) Portugália (ismét zendületi előjelek a fővárosban; hírek az orosz s török hajóhad összeütközterül; s. a. t.) Spanyolország (cortesülések; hadi mozgalmak; s. a. t.) Anglia (fényes lakoma O' Connell tiszteletére Dublinban; edinburgi diák-lázadás és hólabda-háboru; a parlamentülések ismét megnyitva; Russell indítványt tesz Canada alkotmányos jogainak fölfüggesztésére; s. a. t.) Franciaország (Lajos Fülöp válasza a kamrai küldöttséghez; s. a. t.) Német- s Oroszország. Dánia. Törökország. Görögország. Gabonaár. Dunavízjárás. Lotto. —

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Ő cs. s. ap. kir. fősége Hoffmann Ignác kormányhivatali ügyviselőnek, Temes megyében fekvő Daruvár helység egy harmada mellett családnéve Reményi vezetéknevre változtatását méltóztatott megengedni. —

A m. k. u. kancellaria Petrovics Józsefnek kir. kuriai Levéltár-igazgatóvá lett előléptetésével a m. királyi Itélő-táblánál megürlt jegyzőkönyv-iktatói hivatalra a tárnokhivatal és szék eddigi expeditorát Nesztör István hites ügyvédet s Pozsony, Krassó, Varasd s. a. t. megye táblabíráját nevezte ki január 4kén.

N. Szeben: A jan. 10ki országos ülésben némi egyes kéremények vétettek föl, jan. 11kén pedig a sérelmi biztosság által az országos sérelmekről készített fölterjesztési javaslat olvastatván s jan. 12én elvégeztetvén, közíratra boesáttatott. Azután egyes személyek s közönségeket illető folyamodások olvastattak. Jan. 15én a kir. előterjesztés következtében leküldött törvényezikkek vizsgálására nevezett rendszeres biztosságnak az Erdélyhez kapcsolt részek (partium) elszakasztási tárgyába készített munkalata olvastatván s jan. 16dikán elvégeztetvén, szinte közíratra boesáttatott.

Bukaresti hírek szerint, az oláh kormány s francia consul közt komoly ellenségeskedés történt. Bukarestben ugyanis jelenleg egy francia Marsille nevű orvos él, ki már 12 év óta gyakorolja igen szép sikerrel tudományát részint Oláhországban, részint csupán Bukarestben, hol két év előtt egyik legelőbbkelő bojárnak leányával házasságra lépett. Bizonyos Tavernier nevű kalandor hamis oklevelek bírásáról vádolja Marsille orvost, mit lehetetlennek nem mondhatni. Ezen dolog hosszas pörre kezdte terjedni, az utálokodás mindegyre kiállthatlanabb lett, s végre Marsille honosulásért folyamodván az oláh kormányhoz, minden jogáról, mint francia, önkényleg lemondta. Mult évi nov. fogytán új francia consul, Chateau Giraud marq. érkezik Bukarestbe, s pár nappal hivatala átvétele után, díszöltözetben titoknokával s fegyveresekkel Marsille tulajdon házában megjelenvén, az orvost a francziák királyának nevében elfogadni parancsolá. Marsille védelmezé magát, de siker nélkül; a fegyveresek megsebesíték őt, sőtét börtönbe huzolák s nejét is durván megsérték. Másnap ismét lakába vezették őt, előtte iratait lepöcsélték; de akkor már hathatósan közbenjárult a bojárno fölszólítására az oláh rendőrség, s a francia consul tettét jogtalanannak nyilvánítván, Marsillet megszabadítá bilincseiből, a consult pedig titoknokával s fegyveresével együtt gúnyosan kiüzé a házból. Chateau Giraud ünnepélyes ellenmondást intéze az oláh kormányhoz hivatalkodását azonnal megszüntetnek jelentvén, s az egész dolgot tudtára adá a konstantinápolyi francia követnek, az oláhországi francia alattvalókat pedig ügyeik elintézési végett ideiglen az angol consulhoz utasítá. Valamint a francia consul, ugy a bojártság is megsértetnek tartja magát s a portánál azt akarja kiteszközlteni, hogy Bukarestben többé ne legyen helye francia consulkak, mivel e nemzet ügyviselősege már annyi kedvetlen villongásra szolgált alkalmul. —

Temesvárt jan. 23ikán esti kilenczédfél órakor erős földrengés látogatá meg, melly néhány másod-perczig tartott, a házakban minden butor ingott, a koszorú-gyertyatartók a színházban olly nagyon ringadoztak, hogy hanyathomlok rohant rémulve kiki a szabadba s tologásban ki fejkötőjét, ki czipőjét, ki köpönyegét s t. ef. elhagyá, de hála Istennek! egyéb baj nem történt. Pancsova, Fejérttemplom, Oravicza, N. Sz. Miklós s Ó-Orsova szintazon időben érzete a földingást, névszerint Orsova olly nagy mértékben, hogy romhalommá vélek azt roskadandónak s majd Lisabon egykori sorsára jutandónak, olly gyakor ésirtóztató volt a rázás. Bömbőlő zúgás kalauzoló a több másod-perczig tartott löktetést. Itt egy házat sem hagyott sértetlen; a postaépület lakosait majd összezúzta. A rengés nyugat-délszakra jött. Az állatok mintegy előérzetből rettegni látszottak e borzasztó tüneménytől, mert négy foknyi hideg mellett is (vagy inkább martalék-hijány okozta éhségök miatt) némelly ragadozó állatok p. o. medvék a falukhoz közelítettek, farkasok a helységekből ordítottak, a házi állatok pedig a földingás előtt hol szaladoztak, hol búddogtak, reszketek, bögték s t. Az éji örök a hegységéből tüzet is láttak itt ott felfellobbanni. Ez időtájtban Budapesten is rebesgete néhány függettyű-óra-birtokos földrengést azon ok miatt, mivel órafüggettyűjök (pendul) elállott, a nélkül azonban, hogy magok igazán érzettek volna erőszakos rázást. — Kolozsvárott olly derék szánut van, hogy a szánokat nem győzik lóval, ökörrrel, hanem kecskét s Rontó Pálkényt szibériai d'vat szerint kutyát is fognak be. Ezzel is hasonlítunk Kamesatkához, úgymond a derék Vasárnapi ujság. — Tiszánk s egyéb folyamunk háta országszerte erős jégvertbe öltözvén a közlekedést könnyíté ugyan, ha a nagy hó s fuvatagos utak nem gátlának, de Pest megye alrészében, a Tiszától kezdve szinte Pilisig, feldülve vagy elsöppedve hever sok főleg gyapjuszállító oláh szekér jan. 15ke óta, mert ámbár mindegyikbe ugy szállván egész ménes van is fogva, még sem bírt tovább haladni v. kívánszorgani terhestül hóba süllyedtéből, s e miatt a szomszéd faluban v. koreszmában hétszámra kénytelenülvén vesztegleni, némellyik már két három lova árát is fölemésztette maga s jószága élelmére.

Baja január 24ikén: Tegnapelőtt fényes ünnepélyel tartatott a bajai asszonyegyesület által a városi kórház pénzalapja gyarapítására másodévi táncmulatságunk, mellyen a már 12 nap óta dúló hófergeteg akadályi dacára is több vidéki vendég jelent meg, a mennyire a mintegy ötödfél száznyi mulatozó tarka seregnek látványa gyönyörködtető vala szemünknek, annyira megörvendezteté hálás kebleinket szenvedő embertársink iránti buzgó részvete a nagyontisztelt jótévkönek, kik a jótékony egyesület lelkes elnöke s tagjai buzgó fáradozásit jutalmazólag 168 szebbnél szebb műdarabot üldözének a gyántalanok, nyomorultak fölségelési ápolatására s 810 fr. 35 xr. jövedelmet szerének pártfogásukkal. Jótévködését kifüenteté ez alkalommal is Latinovicsné szül. báró Geramb Etelka, ki az egész viaszgyertyávali kivilágítás költségeit pótolni kegyes volt, a bajai díszruhás polgárság hangszkara pedig ingyen szolgálatával kedveskedék, mellyet éjjel után barna hajszkár váltott föl, s így e nálunk másod évi egyesületi tánczvigalomkor is újra bebizonyult, hogy a műveltebb emberiség legszebb vonásai közül egyik a szegények iránti adakozás. Tegnap szeretett vendégünk kedveért megújított a tánczvigalom: azokkal ismét egy vidám estvét örülénk el. Ma délutáni 3 órakor 25nél több szánnal indult szépkedvű társaság díszesíté utcáinkat; a számtalan esörgegyük föllármázák farsangi öröm-szeszélyünket. Megyénkben a nagy magasságu hó az 1829³⁰ évi tünteti elő, utánk elveszvék, s a tévedező utas gyakran megesalottnak látja magát, midőn más faluba hajtat, mint hová szándékozott. E' hónapi 16iki posta csak 23án érkezett hozzánk Pestről, ám de ezen is csudálkozunk, mert fuvarosink egy pár mérföld haladtával kifáradt lovaikon alig képesek visszafutni. Mentsem az ég hirtelen olvadástól, nehogy megsirassuk az annyira havazó időjárást, ennek vize kiszorít alkalmasint bennünket szobáinkból, hová a nagy hó elől rejtetünk. Kereskedésünk is egészen megszünt, piacunkon nem is láthatni vidéki árust, s ha újságlapjaink nem hoznának híreket, a szomszéd falukról sem tudhatunk semmit is. A bajai ezellővész társaság február 12kére határozá évenként tartatni szokott s eddig mindig fényes táncmulatságát.

Debreczen, jan. 23án: kereskedésünkben jelenleg általános szokatlan pangás uralkodik, mit csupán az iszonyu hófuvatagoknak s majd egészen járhatlan országutaknak kell tulajdonítunk. Vásárunk igen silány s több termék egészen hiányzott, Erdélyből egy vevő sem jelent meg. — A lipcei újévi vásárról egészen ellenkezőleg tudósítanak levelezőink leginkább a posztóra nézve, mellybe az egész fölhalmozott mennyiség elkölt, még pedig igen jó áron a tavalyihoz képest, s így a gyapjárura nézve is emelkedést várhatni. A vevők jobbadán amsterdamiak voltak.

A m. t. társaság januarius 8án tartatott ülésében: I. Döbrentei Gábor r. t. mint a magyar régiségök gyűjteményének szerkesztője, nyolcz, XVIIk századbéli magyar irat valóságos másolatát mutatá be a társaságnak, mellyel a ns. csornai convent kedveskedett azonképen, mint már ez előtt ns. Soprony városa hasonlókát beküldeni szives volt. II. Egy a 'Tudománytár' számára benyújtott munka nyomtatástól elmozdítatott. III. Egy költeményes munkának bírálók rendeltettek. IV. A könyvtár számára a esek kir. tudós társaság értekezéseit legújabb két kötetét (Abhandlungen der k. böhu. Gesellschaft der Wissenschaften. Neue Folge, III. IV. Band) küldé be. Ezenkívül Magda Pál l. tag Lippay János Pozsonyi kertét 1666; Körmöczy Imre: Az igaz hazafiság alapvonalai, Pest, 1837. és Szépf. Ferencz, Bács vmegye évszázadai, Ujvidék, 1837. című munkáikat.

A Kisdédóvó intézeteket Magyarországhban terjesztő Egyesületnek f. e. február 4dikére hirdettet közgyűlése, miután a n. casinói társaságé ugyanakkor folytatatni fog, egy héttel későbbre, t. i. február 11ik napjára halasztatik. Költ. a n. Casinóban f. e. január 29ikén tartott választottsági ülésből. Kaeskovics Lajos s. k. titoknok.

Változások a cs. kir. hadseregnél. Előléptettek, alezredekéből ezredesekké: Strachwicz Károly b. Minutillo b. 3 sz. vasas ezredből, Károly Ferdinand es. kir. flg udvarának elnöke, császár 1 sz. könnyű lovas ezredhez, hivatala megtartásával; Filo József császár 1 sz. vasas ezredből az ezredben; Blankenburg Henrik, Hardegg Ignác gr. 8. sz. vasas ezr., Minutillo b. 3 sz. vasas ezr.; Swoboda János, Minutillo b. 3 sz. vasas ezr., Hardegg Ignác gr. 8 sz. vasas ezr.; őrnagyokból alezredesekké: Parys József, Lucca hg 24 sz. gyal. ezr. gránátosztályi parancsnok; Schmelzern Manó b. Palombini b. 36 sz. gy. ezr.; Fleiszner Ferencz b., Schneller 5 sz. könnyűlovas ezr.; Winkler Fridrik, császár 1 sz. vasas ezr.; Schwarzeneau Károly b., Wernhardt b. 3 sz. könnyűlovas ezr.; Clam-Gallas Eduárd gr., Hardegg Ignác gr. 8 sz. vasas ezr., s Jakubowszky József, Minutillo b. 3 sz. lovas ezr., mind az ezredben; Schöné Mihály, német-bánsági 12 sz. gy. határőr-ezr., az ottochani 2 sz. határőr-ezr.; Bolza Fülöp, az oláh-illyr 13 sz. gy. határőr-ezr., bánsági fő hadikormányiszéki segéd, d. Miguel 39 sz. gy. ezredhez, hivatala megtartásával, és Schirnding Ferdinand b., Károly Ferdinand es. k. flg 51 sz. gy. ezr. gránátosztály-parancsnok a 14. sz. első székeley gy. határőr ezr.; kapitányokból őrnagyokká: Morzin Péter gr., Benzur 34 sz. gy. ezr., János es. kir. flg szolgálattevő kamarása, Lajos flg 8 sz. gy. ezr., hivatala megtartásával; Carcano Ferencz, a mérnöktesttől, Rainer es. kir. flg szolgálattevő kamarása, Rainer flg 11 sz. gy. ezr., hivatala megtartásával; Lindner Antal, Waquant b. 6 sz. gy. ezr.; Ostoich Gábor, német-bánsági 12 sz. gy. határ-őr-ezr.; Jüagling János, 15 sz. 2dik székeley gy. határőr ezr.; Lichtenstern Antal, Schneller 5 sz. könnyűlovas ezr.; Waldstein-Wartenberg Béla gr., Fridrik Vilmos porosz király 10 sz. huszár-ezr., mind az ezredben; Andrássy Lajos, Nugent gr. 30 sz. gy. ezr., d. Miguel 39 sz. ezr.; Füller Ferencz, Geppert b. 43 sz. gy. ezr., Wellington hg 42 sz. gy. ezr.; Wanka Manó, Palombini b. 36 sz. gy. ezr. Hohenegg gr. 20 sz. gy. ezr.; Gramont Károly b. broodi 7 sz. gy. határőr-ezr., sz. györgyi 6 sz. gy. határőr-ezr.; Rheinbach Mihály, sz. györgyi 6 sz. gy. határőr-ezr., ogulini 3 sz. gy. határőr-ezr.; Gutjahr József, Fiquelmont gr. 6 sz. vasas ezr., Hardegg Ignác gr. 8 sz. vasas ezr.; Schwarzburg-Rudolstadt Vilmos hg, Minutillo b. 3 sz. vasas ezr., császár 1 sz. vasas ezr.; s Kreczer Antal, Hardegg Ignác gr. 8 sz. vasas ezr., Wernhardt b. 3 sz. könnyűlovas ezr., Keibel Károly, alezredes Lucca hg 23 sz. gy. ezr., parancsnoka lett a galicziái első katonai határ-záróvonal osztályának. Wolf Jakab, őrnagy Waquant Jakab b. 62 sz. gy. ezr., most Schirnding gránát-osztályi parancsnok. Nyugalmoztatott: Svogetinsky Antal, Hardegg Ignác gr. 8 sz. vasas ezr.; következő al-

ezredesek: Barasovich Márton ottochani 2dik sz. határőr-ezr. és Storr Ferdinand, parancsnoka a galicziai első katonai határ-záróvonal osztályának, ezredes ranggal; Kalser János, Palombini b. 36 sz. gy. ezr.; Czako Ferencz 14 sz. első székely gy. határőr-ezr.; s Lenhoff Auguszt, Schneller 5 sz. könnyűlovos ezr.; továbbá, ezen őrnagyok: Kálinger József, Mazzuchelli gr. 10 sz. gy. ezr.; Trommüller János b., broodi 7 sz. gy. határőr-ezr.; és Storeh Fridrik, 15 sz. második székely gy. határőr-ezr., alezredes ranggal; Tanárky Sándor, sz. györgyi 6 sz. gy. határőr-ezr.; s Beraun Ferencz, a prágai öltözet-tartól; vegre következő kapitányok: Zangen Károly, Rajner es. kir. flg 11 sz. gy. ezr.; Strohueber József, két szicíliai Leopold hg 22 sz. gy. ezr.; Nikhsics Athanáz, a sajkás zászlóaljtlól; Wipplar József, a galicziai első katonai határ-záróvonal osztálytól; s Rukawina Miklós, határkormányzati kapitány a 11 sz. második bányai gy. határőr-ezr. mind őrnagy ranggal. Hompesch-Bolheim Vilmos gr., Miklós ezr 9 sz. huszár ezr. kapitány önkényleg kilépvén szolgálathól, őrnagy-ranggal tiszteltetik meg. Külrendeket s azok elfogadására s viselhetésire engedelmet nyertek: Hammerstein Vilmos b., altábornagy, az orosz ezri sz. Anna-rend nagy keresztjét; Morzin Péter gr., Lajos flg 8 sz. gy. ezr. őrnagy, és szolgálattévő kamarás János es. kir. flgnél, a lengyel Szaniszló-rend keresztjét; Paulucci Amikár mérnök-testi kapitány, a kir. szardíniai sz. Mórícz- és Lázár-rend lovagkeresztjét; és Szász-Coburg-Gotha Auguszt hg, Ferdinand flg 3 sz. huszár ezr. másod-kapitány, a kir. portugál torony- s kardrend nagykeresztjét.

KÜLÖNFÉLE: Szabadkán Braun János orvostanár 1829, tehát nyolcz év óta, számos szembetegnek legszerencsésb sikerrel visszaadá lát erejét, melytől hályog tartá megfosztva, valamint az előtt már Győr város lakosi is áldva érzék udvös orvoslását. Mult évi october s nov. hónapokban 17 veszélyes szembajt orvoslá ismét, s a látásukat visszanyertek halája hártárt nem ismerő, e jóttevőjük iránt. — Az alduatáji árvíz most jégbekéoban dermedez ugyan s könnyíti a közlekedést; de a mostani v. tavaszi általános fölengedéskor majd annál veszélyesb alakot ölthet. — Hiteles hír szerint ó es. s ap. kir. folsége a magyar nemzeti bank-fölállítást megengedni kegyes volt. — Debreczen városban a megürült erdőmesteri hivatalra f. é. mártz. végeig nyitva áll a pályaverseny. E hivattal szabad lakáson kívül évenként 300 forint, 12 öl tűzi fa, 48 m. buza, lótarásra 140 mázsa széna s 104 mérő zab van kapcsolatban. A folyamodások Debreczen város tanácsuhoz intézendők. Hirn.

Zlatarovich György breganai 30ados jan. 10én, s Prebek Ferencz károlyvárosi 30ados jan. 14én meghaláoztak. Kam. tud.

P O R T U G Á L I A.

Jan. 3ki levelek Lissabomból, az angol lapokban ugy festik e főváros állását, mintha azon jelek mutatkoznának itt, melyek a mult ellenzendülést megelőzik. Az udvar folyvást bizonytalan állásu, s gyanus és gyanakodó. Uj esendzavart várhatni, mely sokkal aggasztóbb lehet a multiaknál, mert a migueli párt jelenleg a seregnél számos követőt számlál. — Jan. 1jén délután egy órára volt hirdetve a Beja maó (kézcsök) Ajuda palotában.

Tajo gőzös Gibraltarból dec. 31éről Lissabomból jan. 5éről hozván híreket Londonba, azon hirt is terjeszté, miszerint az orosz s török hajó sereg közt összeütkezés támadott s az orosz csapatok mozogtak a hajó sereg védelmére. „Bár e hír egészen hihetetlen — mond a M. Chronicle — ha fontolatra vesszük az Orosz s Törökország közti békes viszonyokat, s bár a hely sines megjelölve, hol az ütközet történt, még is a papirosokra igen kártékonyul hatott. A lissaboni hírek újatnem közlenek. A néptömeg szüksége igen nagy, a törvényszegések naponkint iszonyubak, az ország köz állapotja legaggasztóbb. Montejo guerilla csapatja megsemmisítették. A clubok (társulatok) igen munkások a kormány fáradalminak kijátszásában. — A lissaboni kereskedők egyesülete jan 2iki gyűlésében számos külföldi és több cortes-követ is volt jelen, kiket a pénzügy érdekel; de következmény nélkül oszlottak szét; Oliveira pénzügyminister terve ellen csak egy nyilatkozott, a többinek véleménye oda járult, hogy a körülmények halogatást nem szenvedő rendszabályokat kívánnak a pénztárnak jelen zavarából kiragadtása végett; a 750 ezer fominyi papirpénz kiadatása még sem volt kellemes az egyesülete nézve, s azzal gondolna Oliveira tervén módosítani, ha a kormány, mint eddig, a kormányi pénziárt illető fizetések felét papirosban fogadná el. A Sun Oliveira tervére, miszerint azon papirpénz, mely jan. 1-jén lenne fizetendő, tőkeül alkalmaztassék, ezt jegyzi még: „E törvényjavaslat azon nyilatkozással kezdődik, hogy lehetetlen az 1834 törvény határozatit az adósság-eltörlesztésre nézve teljesíteni, mert egy évre felfüggeszti azon szabadságot, miszerint a papiros-pénztulajdonosok vámok s adójak felét azzal fizethették s év multával ismét adójak negyedét ezen papirral fizethetik. E határozat a bankigazgatók s kormányi hitelezőknek elégtelenséget szülhet. A kormány ez által nemcsak föl van mentve az adósság-vissza fizetéstől, hanem jövőre az adó kétszer oly nyereséges lesz, mert készpénzt kap meg azért is, mit eddig papirosban fizettek. Nem tagadhatni, hogy ez a portugál nemzet hitelezőji ellen hűségés; de ugy látszik, a körülmények parancsolólag sürgetik e rendszabályokat; mert máskép az országot nem kormányozhatni.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

Madridi jan. Siki hírek szerint, a cortes-követek folyvást kérdések s panaszokkal zaklatják a ministerséget a polgárháboru ügyében. A jan. Siki ülésben Huelves követ Toledo tartomány veszélyes állapotját emlité, melybe azt Sanz tábornok vétkes munkálansága taszítá. Csupán Nava Hermosa helységben 80 házat pörkölének föl a carlosiak. Az emlitett követ még azt is erősité, hogy Madridban intéző carlosi junta létezik. A hadminister válasz helyett csak a sok kérdés ezeltalanságát törekvők megmutatni. Az uj parisi követ, Espeja marq. végre csakugyan megindult Parisba, miután nagy nehezen összeszerzé a szükséges uti költséget; de már Guadalaxaraban vesztéglésre kelle magát szánnia, mert a csavargó carlosi rabló csapatok majd egészen járhatlanokká teszik az országutakat. A Valencia tartománybeli carlospártiak Vinarozban kalózhajói kérszítének föl egy algyuval s 40 emberrel, mely már három elemnemükkel terhelt spanyol hajót foglalt el. — Pamplonát, Navarra fővárosát folyvást

nyugtalanítják a carlosiak, kik egész a város falaig merészkednek közelíteni. Az őrség legnagyobb vigyázattal intézi kirontását.

Biscayaban legközelebb Portugalete s Balmaseda előtt mutatkoznak a carlosiak, s mint látszik megtámadni szándékoznak e két helyet. Garcia tábornok jan. 6án Maranchonban volt; Ulibarri tíz mérföldnyi távolban sarkalá csapatit. Harvey lordot Garcia egy kémesapattja elfogá, de nem sokára ismét szabadon bocsátá. — Guergue tábornok Villanueva de Menát fenyegeti, s az alkotmányosok Villarcayo felé voltak kénytelenek visszavonulni, a carlosiak pedig olly állomásokat foglalának el, mik az előbbieket annyira elzárják Balmasedától, hogy teljességgel nem fognak segílyt hozhatni e veszélyes helyzetü városnak, mely ellen haladéknélkül megüytini készülnek az ostromot. Onnatebül már algyutelep indult ki Mena völgy felé e ezélbül. Portugalete ostromlását némelly bajonnei levelek is nem sokára megkezdendőnek hírlík ugyan; de bajosan hihetni, hogy a hely fontossága daczára is azt mostani nem legfényesb helyzetükben megtámadni merészlenék a lázadók. A carlosi újabb hadszállítványnak Ebro folyamon átkelti híre jan. 5én érkezék Madridba, s a kormány ismét dolgoztatott a város-erősítvényeken.

A N G L I A.

Az angol testőrség egy része hajókra szállott, Canadába vitorlázanódó; utra indultát a Spectator következő csipős czikkel kíséri: „Sírás s jajgatás hangzik a város nyugati részében, Piccadilly mély bánatnak képe, s Mayfaxban mennyet verdesők a sohajtasok. 800 testőr indul Canadába, küzdeni azon vad lázadó czéllövészekkel! S mi még gyászosabbá teszi e gyászt, és iszonyubbá, az egész angol hadsereg legszeretetremlétebb fiatal teremtményit kegyetlenül feláldozni szándék! „Halljuk, mond az igen jól értesült Globe, miszerint a Canadába küldetendő testőresapat csupán fiatal férfiakból fog állani, kik még nem szolgálhatnak hét éven túl, s hogy tiszték s közharezosak egyenlőn örvendnek némi tetteleges szolgálatai kiáthatásnak. Tehát a fizzők honn maradjanak s ásítanak a clubbázak ablaknál, mint mindenkor? „Miért, kiált a kétségbeesett Angiolina, miért nem küldik inkább a vén Fogrum ezredest? Azt itt semmire sem használhatni, még csak táncolni sem tud; az elfekhetnék a canadai mocsárookban, de nem, ő marad s Fridrik menni kénytelen! „Azonban nem csak az Angiolinákat, hanem bizonyos más személyeket is keserü könyűkre fakasztott a fiatal testőrségnek halál torkába taszítatása, s ezek azon érdemdús emberek, kik jövendő halálozások reményiben készpénzzel könyörölnek a fiatal gendemanek szükségein. S ó! iszonyu esapás! ha a canadaiak fölfalják a reményteljes ifju hősöket, ugyan kifizeti meg a 100 pCtes kötelezvényt? Az életben maradt szülék, vén bátyák s nénék bizonyára nem! Pedig ez megtörténik, mert soha még nem éltek emberek, kik ugy el tudták volna örök diesőség útjára küldeni a fiatal tiszteteket, mint az amerikai ő s erdők ezen iszonyu vadászai. S ezekhez járulnak még ama félelmes Yankee-lövészek (egyesült statusbeliek) is, kik az agyonlövést kedvenczgyakorlat gyanánt üzik, s önvallomásik szerint, mint műkedvelők segítik a zendülőket. Ezalatt a fiatal hősök csupán diadalról álmodoznak, s hatalmasul készülnek hazamentő komoly szolgálatajokra. Greenwood s Cox már majd eszöket veszítik, annyi megrendelést kapnak rózsavízre s cigarrókra. A sárga szarvasbőr keztyűket erősen vásárolják s kétszeres szövettü seilyem harisnyákat már az egész városban nem kaphatni; vattát is alig, mert ugyan mit ér széles boltives mell nélkül a katona? Jó tanácsra illy szolgálataremlert remek készületü hősöknek szükségök ugyan ninesen; de azon nemes czél, melyért küzdenének, menteni fogja tanácsadóitólakodásunkat. A háboru, fájdalom! tartós leend, s a táborozás nyárira s télire fog fölosztatni. Mi az előbbit illeti, tanácsoljuk ifjainknak: vigyenek magukkal szunyoghálókat. Hasznos tanács még az is, hogy lefekvés előtt mindig kisöpressék sátorikból a esörgő-kigyókat. Telben leghasznosabb rendszabály az, hogy megfagyott orraikat mindenkor hóba mártásák, mert ha megtartanak is azt elfagyottan, ugyan mit csinálnának azzal a keserű Angiolinák? — Mult számunkban emlitők, miszerint némelly londoni lapok Felső-Canada állapotját aggasztóbbnak mondják az alsó tartományénál. Állításuk igazlásul emlitik, hogy már a zendület-kiütés előtt Felső-Canadában sept. 19én Markhamban nyilvános gyűlést tartott a nép, mellyen írásba foglalá számos sérelmeit az anyaország ellen. Határozati közt 25 adócikket már tovább elviselhetlennek nyilvánított a gyűlés. Egy határozatában keserűn panaszkodék a nemzet a kormány azon tette miatt, mely szerint az minden aranyat s ezüstöt kiburezol a tartományból. A negyedik sérelem azért gancsolja a kormányt, mivel az iskolák számára kitüzött földeket azoktul visszavoná, nyilvános tanító-képező intézeteket katonai laktanyákka változtatott, s a gyűlésháznak megtilá az iskolák számára kívántató költség-szavazást; mi által egy napon 1200 község-iskolában megszünt az oktatás. Az ötödik sérelemnek tárgya a kizáro egyedáruasság, mellynek uralkodása következtében, minden nemzet, a brittet kivevén, elzáratik a Lorenzo folyam mellett szabad kereskedhetéstül, mi a canadai földművelést is tespedő helyzetbe sorítja; Hudson folyamon pedig az iszonyu vámok miatt olly vásárhelyekre jutástól, hol illő gyümölesét arathatnák fáradalminak. Határozá tehát a gyűlés, hogy illő visszatör-lásul ezentul ne viselje Anglia egyenruháját a canadai nemzet, hanem saját szöveteibe öltözködve ója magát minden ollyas czikk vásárlatától, mellyért Angliának vagy egyéb országnak vámot tartoznék fizetni. A hatodik sérelem-pont a mult parliament határozatit, mint zsarnok-kény ki-törésit megsemmíti, s a gyűlésház derék ellenző tagjainak a nemzet köszönetét határozza nyilvánítottani fáradalmikért, s buzgó önföláldozásukért. — A Spectator igen kétesnek véli a ministerség helyzetét, mivel a nép egyedül annak s fonak intézvényinek véli tulajdonithatni a canadai polgárháborut.

London, jan. 12én: F. h. 9ikén Marylebonban nagyszámu gyűlést tartván a radicalok Roebuck elnöklete alatt, Alsó-Canada ügyében heves beszédek harsantak a kormány ellen s védék a lázadók eddigi tetteit, egyszersmind szerencsés sükert jósolva nekik. — O'Connell egészsége már egészen helyre állott, mely örvendetes körülményt először is ellenségei megezáfolására használá a dublini kézműves egyesület gyűlésiben, jan. 8ikán, mely napon Richardson nyíltan a miatt vádolá őt, hogy az unio-fölbomlást, mit már 1830ban véghez vinni ígérkezék, mindeddig nem teljesíté. (Kiáltás: „Nem! Nem! O'Connell ennek nem oka!”) O'Connell: „Engedjék beszélni Önök; hagyják kezeiben a kötelet, mellyel megfojtani törekszik magát.“ O'Connell, állítá beszédét zárólag Richardson, a dublini kézműves-egyesülettel ellenkező irányu gyűlésben elnökölt, s nyíltan gyilkosakból állónak nevezé az előbbi. O'Connell: „Csak egyetlen szót válaszol Richardson urnak. Szerinte elhagyám a népügyet; de legyen ő erősen meggyőződve, hogy én e' szent ügyvel soha föl nem hagyék, s nem is hagyandok föl; életem fogytaig szolgálja leendek az ír nemzetnek, halálom után pedig e' szókat vessék sírkövembe: „Az ír nemzetet egységre és szakadás-felejtésre szólítom föl; (Tetszés) Önnek, szegény Richardson pedig megboesátok.“ (Kaczaj.) Most O'Brien állott föl és szinte hevesül nyilatkozék O'Connell ellen. „Mig O'Connell, így rekeszté szavait, elnyomatásunkra nem törekvék, segítettük őt s követük tanácsit; de ha a' gyermekinket tápláló kenyértül törekszik bennünket megfosztani, ugyan szabad élnéznünk e' rablást? (Zajos félbenszakasztás.) Ha O'Connell meg nem változtatja rendszerét, hatalmasul küzdeni fogunk ellene.“ O'Connell: „Am ne kövessenek Önök, ha ezt czélszerűbbnek tartják; nincs szükségem Önökre. Így félreérteti azonban nem reménylém szolgálataimat. Gyalázatos rágalmak keringnek rólam, mint látom, s még árulásról is vádolnak engem, engem, ki egész életemben hű valék hazámhoz. Szerencsére azonban józan érzelmű böcsületes dublini kézműveseket látok körültem csoportozni, s nem félek, hogy üres beszédek engem böcsülésüktől megfosztani képesek lehetnének.“ (Tetszés.) Az egyesület egyik tagja gyűléshelyök kitzetését hozá indítványba, hol sükereesen tanácskozhattának érdekeikről a' kézművesek, s az e' czélra megkivántató pénzmennyiségnek aláírás után összegyűjtésére. O'Connell rögtön dörgő tetszés közt 100 font sterlinget írt föl e' czélra. Az erre következő lakomán következő áldomást írta O'Connell: „A' királynéért, s nemzetért, mint első forrásaért minden jogszerű hatalomnak.“ Az áldomást e' szókkal folytató: „Negyven év óta szolgálom a' nemzetet, s ugyanannyi idő óta röpülnek rám a' rágalom nyilai, a' társaság minden osztályból. Még a' király (IV Vilmos a' trónbeszédében) is megtámoga trónjáról. Nem csudálom tehát, hogy itt félre magyarázni törekszenek szavaimat. Hangosan rosaltam én az e' váras utczáin elkövetett gyilkosságokat, mellyek fölfedezésére reménylém mindent elkövetend szószekeiből a' papság, s a' t.“ — A' jan. 9iki gyűlésben O'Connell indítványára fölírást szavazott az egyesület a' királynéhoz, ministersége megtartása iránt. A' népgyűlések országszerte naponkint sűrűbbek lesznek, s tárgyak mindenütt: választásjog-kiterjesztés s titkos szavazás. — A' parlament viták, mint tudjuk jan. 16ikán fogtak ugyan megkezdetni: általános hiedelem azonban, miszerint febr. 6ika előtt nehezen jutand az alsóházban szönyegre nagyobb életkérdés. Számos követ ez alkalmat szünidő-kiterjesztésre készül használni, s majd csak nevezetes tárgyak megpöndítésekor jelenend meg ülés helyén. A' cityben még folyvást a' kir. tőzséresarnok leégteről beszélgetnek, s a' sok eszenés-tettnek vége hossza nincsen, ha elregeleséhez fognak a' dologkerülő. Még a' lordmayort sem kímélék meg a' hosszú ujju hősök. Ő lordsága, a' váras feje ugyanis igen közel talált menni a' tüzhöz, s néhány pillanat mulva visszatekintvén, látá, hogy a' főkendőkiből kibugyogó víz árvizet kezd készíteni mögötte. Aggó tekintettel nézett körül ő lordsága s egy udvarias targonczás csakugyan könyörült a' váras méltóságon, hátára kuporítá s átvivé a' hevenyészett patakon, midőn pedig annak tulpartján egész üledékekkel letvé, egy vakmerő eszenész, nem rettegvén a' fős. személyt megsérteni, órája után nyult, de rajta vesztett, mert az órat hosszú nyakláncz szorítá ő lordsága széles melléhez. Az új esarnok fölépítése mintegy 150 ezer font sterlingbe kerülend, mellynek egy harmadát a' kormány viselendi. Az ez alkalomkor elégett papírok böcsét több millióra mondják terjedni; sok arany pénz s drága edény elolvadt. — Roebuck canadai Portfolio című időszakiratában hevesül védi az alsó-canadai zendületet s jogtalannak mondja Van Buren körlevelét, mellyben fegyverfogástól tiltja el a' canadaiak részire Éjszakamerika polgárit. A' Spectator legközelebbi száma ezt írja Canada ügyében: „Az általános nézetek már eddig is rendkívül megváltoztak Canada iránt még azoknál is, kik eleinte határozottan a' kormány mellett nyilatkozának. Mihelyt polgárczivakodásból polgárháboru támad, a' versenyek eredete azonnal feledékenységbe merül az új kérdések öznében, mellyek olly rendkívül alkalmasak hatást gyakorolni a' nemzetek képzelő tehetségire és szenvedélyikre. A' többi nemzet rettegvő részvételt tekint e' háborura és soha meg nem dühöngve polgárharcz, melly alkalmasb lett volna az illető nemzeteket élekkéből fölhevíteni, mint a' canadai zendületi háboru, mellynek minden esetre óriási következményi leendnek.“

Jan. 12ikén Dublinban a' kir. színházban csakugyan véghez ment az ünnepélyes lakoma O'Connell s Hutton tiszteletére. A' tolongás iszonyu volt. Eleinte egy font 12 shilling s 6 pence volt egy beléptéjegynek ára, s utóbb már 5 guinéért is alig leheté kapni. A' páholyokban s karzatokon legalább ezer hölgy volt jelen. Az elnökséget Charlemont gr. vivé, s kivüle még több lord s parlamentkövet jelent meg ez ünnepélyen. Charlemont következő első áldomását: „Fiatal, szeretetre méltó, szép, alkotmányhoz hű, erényes királynék egészségeért!“ harsogó tetszéssel fogadák a' lakmározók. Ezt a' népet őrített áldomás követé, s még számos egyéb után O'Connell s Huttoné, mire O'Connell igen

jeles beszédet tartá, mellyben derék férjet kívánt a' királynénak, az országoknak pedig szavazásjog-kiterjesztést, titkos szavazást, s békét, mit saját vérevel is késznek nyilatkozék eszközölni. — Edinburgban diák lázadás volt, mire hólabda-harcz adott alkalmat a' diákok s mesterlegények közt az iskola előtti téren. A' tréfa komoly lett, mert a' diákok, tűzbe jöven, minden arra menőt hóval kezdének dobálni s a' közel ablakokat beverék. A' rendőrség elfogott közülök néhányat, de jóviselet ígérete után ismét szabadon boesátá. Másnap azonban 300 diák gyűlt össze, s a' hólabda-harcz hevesül megújult. Most már bunkókkal jelentek meg a' diákok, a' hógomolyakba pedig köveket rejtvé számos ablakot s főt bezúztak, míg végre a' katonaság szuronnal vetett véget a' tréfának s több főkolompost elfogott. A' többi már most pénzt gyűjt társai kiváltására a' philistensok kezeiből. —

A' londoni jan. 16iki udvari ujság Durham gr. kineveztetését közli főkormányzójaul s katonai parancsnokává Anglia valamennyi éjszakamerikai szárazföldi birtokának, s egyszersmind biztossá bizonyos fontos ügyek elintézésire, mellyek Alsó- s Felső-Canada tartományokat illetik. Jan. 16ikán ismét megnyílt a' parlament. Először is Glenelg l. a' gyarmatminister szólalt meg s asztalra tevé a' Canadát érdeklő irományokat a' felsőházban. Azután Wellington hg szólalt meg, mondván, miszerint az ellenségeskedés kiütése után Canadában, kötelessége lett volna a' királynénak üzenetet küldeni a' parlamenthez s javaslatokat tenni ez ügy intézése iránt. Továbbá, véleménye szerint hathatósan kellene a' kormány-nak Canadában föllépni, hogy a' háborut lehető legközelebbi idő alatt végezhesse. Melbourne l. minden szavát helyeslé a' ns hgnak, s csak a' királyné üzenetét véle fölségesnek, mivel az előterjesztett hivatalos irományok elegendé kípótolhatják azt. Glenelg l. jan. 18ikán fölírást tanácsla a' királynéhoz intézni, melly sajnát fejezné ki a' történteke s általjában olly hangon fogna szerkesztetni, hogy a' parlament előre ne legyen kötelezve a' ministerség terveinek elfogadására. Brougham: „Ön tehát az 1775iki martziusi fölíráshoz hasonlót kíván?“ (Kaczaj) Itt a' szónok az éjszakamerikai gyarmatok ügyében írottat érté. Melbourne: „Sőt épen egészen ellenkezőt akarunk.“ (A' derűtség növekszik.) Ripon l.: „Mint látszik, Felső-Canada hasonló esetben van az alsó tartománnyal s ez iratok arról épen nem tesznek említést.“ Miatán Glenelg jelenté, hogy e' tárgyban még nem kapott hivatalos sürgönyöket, jan. 18ikáig eloszlott a' ház. Az alsóházban Russell hozá szönyegre Alsó-Canada s többi közt ezeket mondá: „Mig máskor örvendék indítványimmal növelhemi ő fölsége alattvalóinak jogait és szabadságikat, ma kényszerítve látom magamat ellenkező javaslattételre, ő fölsége egyik tartománya ügyében, hol most polgárháboru szörnyei dühöngnek, s egyszersmind kért a' házat, hogy ideiglen függeszse föl Alsó-Canada alkotmányos jogait. Véleményem szerint hadseregink visszahívása s a' királyné ügyének föláldozása Alsó-Canadában még növelné ott a' vérontást. (Halljuk!) Kérendem a' házat fölírást-elfogadásra, mellyben részvétét jelentse a' királyné iránt s munkálatát ígérje a' lázadás elnyomására. Továbbá még indítványtétel megengedésire fogom kérni a' házat, melly szerint minden gyűlés-hirdethetési jog szüntessék meg a' fölzendült tartományban. Az országos ügyeket pedig a' gyűlésház helyett ideiglen más kormányzati testület intézze. Voltak, kik Alsó-Canada minden esetre elhagyandónak mondják általunk. Ezeket következőleg czáfolom meg s egyszersmind igazlani fogom kívánt indítványim jogszerűségét.“ Itt visszatérve a' legregibb időkre, történeti adatokból törekvék behizonyítani a' szónok, miszerint az angol kormány mindig igazságos volt Canada iránt, s az utóbbi évben használni kezdett kényszerítő rendszabályokhoz csak végső szükség től kényszerítette nyult. Elszámlálván az angol kormány jótéteményit, mikkél az a' halálán gyarmatot mindenkor tetéze, azon hathatós rendszabályokat említe Russell, miket a' kormány már előlegesen eddig kifejtett s jövőben használna a' zendületgyökerestül kiirtására. „Jelentem, mondá folytatólag, hogy becsületünk s érdekünk egyiránt kívánják a' fölzendült gyarmat megtartását, (Halljuk!) s hogy a' királyné ottani hű alattvalóit nem szabad a' rablók kényének átengednünk. Fölszólítom tehát a' házat, adjon elegendő eszközt kezünkbe a' zendület elnyomására. (Halljuk!) Nem az most itt a' kérdés, érdemlenek e' feddést a' ministerek, mivel olly kevés katonaságot tartának Canadában, hanem: akarja e' föntartani a' parlament e' gyarmatban a' királyi hatalmat? Számos hadsereg összegyűjtését tartom szükségesnek jövő tavaszra sz. Lőrincz folyam partin, mert, noha nem félek a' lázadóktól, s az éjszakamerikai statusok még eddig nem léptek föl hathatósan mellettük, még is nem árt az elővigyázat. Ki tudja, idővel nem kaphatnának e' hathatós segílyt az egyesült szabad tartományoktól! előzzük meg tehát őket, nehogy utóbb megelőztessünk. Egyébiránt Colborne mindenkor lehetőségig kíméli a' vért. Mi engem illet, én tökéletesen meg vagyok győződve, hogy csupán kíméllettel győzhetünk legsikeresebben a' zendülő elveken. S így alkalmasint biztosíthatandjuk még a' canadaiak szerencsésjét s meg is tarthatjuk Angliának e' szép birtokrészét.“ (A' három óráig tartott beszédet zajos tetszés követte.) Russell indítványát hosszas vitázat rostalgatá: Hume s Grote uu. radical helyzetüknél fogvást gáncsolák a' kormány lépteit ez ügyben, Elliot s Cornac pedig pártolák, valamint R. Peel is némelly módosítással. Leader elhalasztatni kíváná a' fontos tárgyat, de 188 szóval 28 ellen megbukott eziránt tett indítványa, mire a' ház majd egyhangulag elfogadá a' fölírást Russell indítványa szerint. Másnap már a' királyné közzönő választát olvása föl Russell, mire az alsó-canadai alkotmány-fölfüggesztés vitáshoz fogott a' ház.

A' ministerségül az alsóház kívánatára nyilvánított levelezések s egyéb Alsó-Canada tárgyazó oklevelek, szomorú tanujelöl azon megbecsáthatlan gondatlan hanyagságnak, mellyel a' főkormány Londonban s gyarmatügyelés Quebecben e' nyomos tárgy iránt viseltetik. Illy körülmények

közt elkerülhetlen volt a' zendülés. Glenelg lordot, a' gyarmatminis-
tert, mindenki leginkább csak tunyaságáról ismeri, de ez ügybeni hanyagságát
valóban nemzet ellen elkövetett halálos véteknek nevezhetni. A' minis-
terek ugyanis többször megismerék, hogy a' canadai alkotmány súlyos vis-
zállási k. alatt görnyedez; de segélyről épen nem gondolkodtak. Végre tehát
a' canadaiak sok év óta süker nélkül látván maradni minden kérelmeket,
utolsó segédeszközhez nyultak, 's elvonák az országos tisztviselők fizeté-
sét. Ekkor a' ministereknek hatalmat adott az angol parlament a' cana-
daiak e' jogának ideigleni fölfüggesztésére. A' nélkül tehát, hogy az ál-
talok megismért visszaéléseket egyszersmind orvoslaná a' minis-terek, esu-
pán oda utasítá Gosford lordot, hogy az érintett fölfüggesztés szerint cse-
lekedjék, az összehívandó tartományi parlamentet pedig csupán ígéret-
ekkel biztatgassa. A' kormány tehát a' legszentebb jogokat sérté meg, 's
e' vétségért nem nyujta semmi kárpótlást a' nemzetnek. Hogy a' cana-
daiak illy bánásmód mellett nyilt ellenkezésre fognak ébredni, azt min-
denki előre tudhatá, ki e' tartomány viszonyit némileg ismeré, 's Gosford
mégis vak maradt, és folyvást csak azt irogatá Európába, hogy fegyver-
es ellenkezéstől teljességgel nem félhetni, pedig Canada népszerű főnökei
szemei előtt késziték a' lázadást! Glenelg l. némileg kételkedék ugyan a'
canadaiak nyugalma tartóssága iránt, mint az több Gosfordhoz intézett
hivatalos sürgönyébül kiviláglik; aggságát azonban csak saját felelőssége
szülé 's koránsem a' gyarmat sorsa. Mennyire fölingerlé az angol parla-
ment határozata Canadát, nyilván kitetszik a' gyűlés ház válaszából, melyet
Gosfordhoz intéze az érintett határozat meg tudása után. E' választ valósi-
gos hadnyilatkozatnak leheté tekinteni, 's megjelentét rögtön napokint
kiterjedtebb népgyűlések követék; a' nép fegyverben gyakorlá magát,
Gosford parancsít legnagyobb megvetéssel letépé a' falakról, 's mind a'
mellett még jul. 4kén is egész nyugalommal e' szótát ír Angliába Gos-
ford: „The country is quiet.“ (A' tartomány esendes.)

F R A N C Z I A O R S Z Á G.

A' király jan. 15én 8^{1/2} órákor fogadá el a' követkamrai nagy kül-
döttséget. Dupin, az elnök fölolvasá a' válaszfölratot, mire a' király kö-
vetkezőleg válaszolt: Élnék elégtelenséggel fogadom el e' válaszfölratot.
Szerencsémnek tartom magamat, mivel Önökben föltalálhatám azon érzel-
meket, mikkel az Önöket megelőzőt kamarák szívemnek olly drága és
számos bizonyítványt nyujtanak. E' határozott nyilatkozat, azon dicső mun-
kának, hét évi fáradsalmink gyümölcsének, intézvényink szilárd föntar-
tartásának, Önök saját vallomása szerint, új erőt adand. Azon egy célra
törekvés, mire Önök olly hűn méltatják kormányomat, könnyitendi an-
nak lépéseit, politikai szakadásink nyomainak mindinkább elörlesztésére
's Franciaországnak biztosítandja azon hosszas nyugalmi 's jóléti élvét,
melly mindenkor kívánatim összeségének célja, melly alkalomkor egy-
szersmind szerencsémnek tartom, hogy mind e' jónak biztosítására segéd-
kezeket nyujthaték. A' válaszfölrati viták megszünte után most jobba-
dán az olasz dalszínház elégeése tartja feszült figyelemben a' párisiakat,
's francia lapok többnyire ismételt leírását használják szelettöltésül. Az
épület egészen, a' ruhatár pedig egy részben biztosítva volt.

N É M E T O R S Z Á G.

Hannoverában a' gyalog seregnél több változás történt, a' király
mindent elkövet, hogy lakvárosát a' nevesebk közé emelje és sok katonas-
ság által fényt kölesönözzön; a' sereg felét már Hannoverában öszponto-
sította 's a' huszárok számára ut laktanyát építetend. — Bommel lütichi
püspök azon hírre, miszerint ő a' kölni érsekkel levelezésben állott volna,
levelet írt a' kormány egyik tagához, azon kéreessel: nyujtaná azt át a'
királynak; e' levélben a' püspök azt nyilvánítja, hogy mind azon hír
rágalmozó 's bár ifjúságában a' Droste családtól hű kebellet fogadtaték, a'
kölni érsekkel mindazáltal soha levelezésben nem volt; hasonlólag ellenmond
azon hírnek is, mintha megyéje papjai között lázadási szellem uralkod-
nék; egyesekről ugyan jót nem állhat, de az egész csak kötelessége vég-
rehajtásában fáradoz. — Vaelsben, Aachennél, egy kath. lelkész a' kölni
érsek elfogatását a' szöszéken minap bal esetnek hirdeté 's híveit imádko-
zásra inté, hogy az isten adná vissza nem sokára a' rajnamelléki sz. egy-
házak nyugalalmát; ez egyetlen példa, melly a' lütichi megyében 's tán
egész Belgiumban e' tárgyra nézve történt. — Mainznál a' Rajna jan. 17én
befagyott 's bátran járhatni rajta.

A' mult év alatt Hamburgba 2601 hadihajó érkezett 's 23 gőzös;
elevezett pedig 2155 hajó. — A' württembergi rendkívüli országgyűlést jan.
16án nyitá ki a' király megbízatub Schlayer tükos tanácsnok 's a' bel-
ügyi osztály ideigleni főnöke; tárgya ezen rendkívüli gyűlésnek a' bünt-
tető törvénykönyv vizsgálata. — A' würzburgi lapon kívül még több bajor
lap is elhíltatott Poroszországban, mivel igen erősen szólnak a' kölni
ügyről. — M.m. Frankfurtban jan. 15én a' hideg 19 foknyi volt. Lengyel-
országban pedig 27. — A' németországi könyvtárosok nézve a' felügyelési
rendszabályokat szüntelen sulyosbítják, a' francia lapok behozatalát is
igen korlátozzák, így például postán a' Nationalt nem rendelhetni meg, a'
m. m. frankfurti könyvtárosok e' tárgyban összejöveteket tartanak. — Kob-
lenzben jan. 9kén azon hír terjedtére, hogy az itteni vicariust elfogatni
szándék, a' város mozgásba jött 's tömérdek nép környezé házát; este 9kor
a' paplakba ment át a' vicarius 's a' nép ide is követé, 's a' csipős hideg
ellenére is éjfélig állongott a' paplak körül.

A' württembergi követkamra jan. 17diki első ülésében, miután az
igazságminister az új büntető törvénykönyv tervét benyujtá, Feuerlein kö-
vet a' hannoverai alkotmánykérdést hozta szónyegre 's indítványozá, mi-
szerint: „a' kamra jelentné ki sajnát a' felett, hogy egy a' német szövét-
séghez tartozó uralkodó elvoná népétől nyilvános jogállapotjának meg-
ismért erejű alapját“ továbbá iktassák jegyzőkönyvükbe „a' szövetség 's

alkotmányhú württembergi kormány iránti teljes bizodalalmukat, miszerint
ez részéről mit sem mulatand el, hogy Hannoverában a' tetleg eltörlesz-
tet alkotmány visszaállitása által mind az ottani polgárok mint minden
német, szívben megnyugtassék.“ Az elnök fontosnak vallá ez indítványt,
de csupán akkor vehetőnek vita alá alkotmányszerűleg, ha a' követek
három negyede mellette van. Azonnal szavazás alá bocsátá tehát az elnök
Feuerlein indítványát, 's mivel három negyed többség nem volt mellette, más
napra halasztatott. Jan. 18kán az említett indítvány hosszu viták után
Hufnagel követ javaslatára, oda módosítaték, mi szerint jőne jegyző-
könyvbe: „hogy a' hannoverai alkotmány egyoldalú eltörlesztése jogsértés
's általa a' németországi jogállapot veszélyeztetik.“ 'S ezt elfogadták.

Hummel, a' híres hangművész, két lányának 400 ezer frankot,
25 gyémántos-gyűrűt, 34 ezüst burnószelenczét, 114 drága órát 's két
ékes rendjelt hagyott — Dahmann arcképe megjelent Lipésében. —
A' paderborni püspök, Ledebur b., a' pápa beszéde következtében a'
Bunsen 's Spiegel gr. által kötött tükos egyezéshez járulását visszavonván,
ezt az illető helyre följelenté; hasonlóan eselekvék a' münsteri püspök is. —

O R O S Z O R S Z Á G.

Az elégett ezári téli palotában 4000en laktak, közülök 1200 tiszt-
viselő. A' czárné drágaságát 's ruhatárát megmentették ugyan, de azért
még is sok ékszer veszett oda. A' kárt egészen 25 (?) millióra becsülik. A'
czár 's czárné a' külügyminister lakába vonulva, könnyes szemekkel lá-
ták az emésztő lángokat. A' hideg 23 foknyi volt, vizet nem kaphattak
öltásra, a' tűz 30 óráig tartott. — I. Weliaminoff, kormányzó gyalogtábornok
a' cserkesszeknél és Stojewsky admirál 's a' sebastopoli hadirév parancs-
noka, meghaltak.

A' tűz oka kinyomozása végett legfensőbb parancs következtében viz-
sgáló biztosság neveztetett ki. — Azonban hivatalosan jelentik, hogy a'
ezári palota elégténél 13 személy lön áldozat, kötelességök hív teljesí-
tésében. Ezek közt két aliszt 's két közember a' gránátosaktul, a' többi ki-
lencz ugynevezett tűzoltó, kik közül még több is megsérült. A' czárné párt-
fogása alatt Oroszországban 13 nyilvános jótékony intézet 's közhasznu
egyesület van; közülök Pétervárott három létez: a' hazafini intézet, a'
dolgoház és a' hazafini asszonyegyesület. — 1836ban 1,033,141 zsidó,
562 zsinagóga, 2233 imádsági iskola, 3668 gyermek-iskola, 894 rabbi
volt Oroszországban. — Tavalý Kronstadtban 1240 hajó kötött ki, közülök
164 kőszénnel terhelve, indult pedig 1232 hajó. Ezek az utazók szá-
ma mintegy 2097.

A' lipesei A. Z. berlini levelezője a' czár palota elégtekor odave-
szettek számát 150re teszi; 200an t. i. a' palota cz. termében a' drágasí-
gok kihozatalára rendeltetvén, a' terem padlása beszakadt 's közülök csak
50en mentheték meg élüket; a' tűznek gondatlanságból támadtát is
kétségbe vonja.

D Á N I A.

Kir. leirat által, melly néhány nap mulva megjelenend, a' jüti és schles-
wigi RR. e' f. év maj. 21ikére országgyűlésre hivatnak össze.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Volo, nov. 30dikán: Tájunkat megkímélték darab idő óta a' he-
gyi rablók; jövő évre ismét új vesz fenyeget, mivel a' hegyi rablók hadi
készületeket tesznek 's tájékunk ismét véres jelenetek színhelyévé
válhatik. Volónak nagyobb részint görög lakosi illy körülmények közt
örökös vagyon- 's életvesztés aggodalma miatt többször panaszkodtak a'
török felsőségénél, de mindig hasztalan; többen Görögországba költözés-
re tökélték magokat, ha jövő tavaszkor is a' jelen évekhez hasonlitan-
nak a' körülmények.

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

Rudhart lelépte különböző érzést szült Athene lakosiban; a' kor-
mánylapok sajnos nyilványitnak, az ellenzések pedig len, bár az új sajtó-
törvény óta gyéren jelenve meg, a' nemzetiség diadalját látják az ide-
gen nemű kormány felett. Az ok, melly miatt Rudhart elbocsátatását
sürgeté, következő: A' Levidisseli történet után azon kérdés vala elhatár-
zandó a' statustanács előtt: valljon a' német katonaság maradjon-e tovább
is Görögországban? Rudhart az ülés napja előtt elmegy a' királyhoz 's kéri
őt, ne venne részt a' statustanácsi ülésben, mert ennek következménye
kívánatának nem felelhet meg, mi által kellemetlen viszonyba jutandna.
A' király engede a' ministerelnök javaslatának. Midőn másnap a' status-
tanácsnokok öszgyűltek 's már Rudhart is helyet foglalt, a' tanács el-
nöke még akkor is a' király jövetelére varakozék. Rudhart azon nyilat-
kozatára, hogy a' király a' tanácskozásban nem jelenend meg, a' fötitok-
nok azonnal a' felséghez mene 's egész szónoklatával ügykezek a' ki-
rályt arra birmi, venne részt az ülésben, mert igazságos kívánata czélt
érend. Erre a' király az ülésbe megy, a' kérdés szónyegre táru 's a' fel-
ség részire a' legkedvezőbbben döntetik el. Ezen történet Rudhartot zavar-
ba hozá 's e' nap óta nem szünt meg a' királyt elbocsátatásával ostromla-
ni, mit három hét mulva meg is nyert. — Rudhart, Saporta gróf kíséreté-
ben Athenét jannár 8án hagyandja el Konstantinápolyba 's Egyiptusba
utazandó. Számos tagu családja martziusban hagyja el Görögországot. —
A' görög királyné, névünnepe, görög öltözetben diszeskedett 's minden
tekintetben az ünnep királynéja volt.

GABONNAR. Pest jan. 30án Tiszta buza — 63 1/3 — Rozs: — 34 2/3 33 1/3 Árpá:
30. 26 2/3 — Zab: 21 23 1/3 21 1/3. Köles kása 86 2/3 83 1/3 — Kukoricza
36 2/3 34 2/3 33 1/3

DUNAVIZÁLLÁS. Pest jan. 29kán 14 3' 6" — 21én 14' 5' 3" — 22én 14' 3' 6"
— 23án 14' 2' 6" — 24kén 13' 11' 9" — 25kén 13' 9' 0" — 26kén
13' 7' 0" — 27én 13' 7' 0" — 28kén 13' 7' 9" — 29én 13' 9' 0"
— 30án 13' 10' 9" — 31én 14' 1' 0"

Budai Lotteria jan. 27kén: 51, 89, 3, 60, 36.

Bécsi jan. 24dikén: 17, 79, 32, 46, 56.